

SAŽETAK

raspoloženja bila efikasna, ali analizom varijance na ukupnoj mjeri negativnog raspoloženja te na 4 subskale negativnog raspoloženja (ljutnja, nesretnost, poniženost, strah) nisu utvrđeni značajni glavni i interakcijski efekti samopoštovanja i neuroticizma na indukciju negativnog raspoloženja.

1

UVOD

2

Pullmann i Allik, 2000), jedan od najkonzistentnijih nalaza u literaturi vezan uz samopoštovanje je veza između samopoštovanja i psihološke dobrobiti - visoko samopoštovanje se obično povezuje s životnim zadovoljstvom i srećom, dok se nisko samopoštovanje obično povezuje s depresijom, općom tjeskobom i negativnim afektivnim stanjima. Za samopoštovanje se tako er smatra da ima središnju ulogu u uzrokovanju, održavanju i oporavku od depresije. Schmitz i sur. (2003) navode kako teorija, kao i istraživanja, podupire tezu da se nisko samopoštovanje često javlja kao posljedica depresije i anksioznosti, no s druge strane, nekoliko je studija bacilo sumnju na tu tezu te umjesto toga sugeriralo da je negativna procjena sebe samo posljedica ili simptom bez kauzalne veze. Prema Hayes i sur. (2004) pokazalo se da varijabilnost samopoštovanja prije nego li generalna razina samopoštovanja može biti prediktor simptoma depresije, što potkrepljuju rezultatima Roberts i Monroe (1994; prema Hayes i sur., 2004). Schmitz i sur. (2003) su ustanovili da su neuroticizam i samopoštovanje snažno povezani s depresivnim poremećajima. Neuroticizam se odnosi na tendenciju ka doživljavanju negativnih emocija, kao i na tendenciju ka emocionalnoj nestabilnosti, a kod osoba koje imaju visok rezultat na nekoj od skala neuroticizma postoji veća vjerojatnost da će iskusiti niz problema, koji uključuju negativna raspoloženja (tjeskoba, strah, depresija) i odgovarajuće im fizičke simptome, a tako er se pokazalo da je neuroticizam povezan s širokim rasponom disfunkcija i bolesti, a Fahrenberg (1992) i Feldman i sur. (1999; oba prema Johnson, 2003) navodi kako pojedinci s visokim neuroticizmom i negativnim raspoloženjem ocjenjuju sebe lošijeg zdravlja u odnosu na pojedince s niskim neuroticizmom. Prema tome, smatra se da neuroticizam utječe i na subjektivnu sliku vlastitog zdravlja. Roberts i Kendler (1999; prema Schmitz i sur., 2003) su ustanovili da je neuroticizam snažniji prediktor rizika za nastanak depresije nego što je to samopoštovanje. Po Eysenckovoj teoriji smatra se da je neuroticizam odraz pojedinačnih razlika u reaktivnosti na negativne podražaje iz okoline – neurotične osobe su podložnije negativnoj reakciji ili sklonije negativnom iskustvu u odnosu na stabilne pojedince. Smatra se da je visceralni mozak, koji je sačinjen od septuma hipokampusa, cingulum,

3

amigdala i hipokampusa, neuralna struktura koja stoji u podlozi tog sustava (Eysenck i Eysenck, 1985; prema Gomez i sur., 2000). Povezanost između neuroticizma i negativnog raspoloženja je poznata (Diener i Emmons, 1984, 1985; Hotard i sur., 1989; prema Larsen i Ketelaar, 1991). Tellegen (1985; prema Larsen i Ketelaar, 1991) se najviše bavio vezom između osobina ličnosti i afektivnih tendencija te nalazi da je negativna emotivnost vezana uz brojne faktore poput reakcije na stres, tjeskobe, osjećaja žrtve i preziranja te zapaža da takve neurotične osobine čini se da pojačavaju negativna emotivna iskustva. Strelau (1987; prema Larsen i Ketelaar, 1991) smatra da bi, obzirom da su signali kazne izvor negativnog afekta a neurotične osobe su osjetljivije na signale kazne, one trebale biti podložnije negativnom afektu nego stabilne osobe, odnosno osobe s niskim rezultatom na skali neuroticizma. Prema njegovom istraživanju neurotični i stabilni ispitanici značajno su se razlikovali po svojoj afektivnoj reaktivnosti na negativnu indukciju raspoloženja. Neuroticizam je povezan s većom reaktivnošću na negativni afekt pri negativnoj indukciji što znači da je neuroticizam dobar prediktor reaktivnosti na negativni afekt pri negativnoj indukciji (Larsen i Ketelaar, 1991). Metoda indukcije filmom, koja je korištena u ovom istraživanju, pripada u skupinu metoda za induciranje raspoloženja koje se temelje na mentalnom

generiranju emocionalnog stanja. Glavna karakteristika te skupine je da se emocionalno inducirajući materijal prezentira ispitanicima s dodatnom uputom da se užive u sugestirano emocionalno stanje, a kako navode Hesse i sur.(1994), metoda indukcije filmom uspješna je pri indukciji pozitivnog i negativnog raspoloženja. Inače, Hesse i sur.(1994) te Kardum(1992) navode kako je lakše inducirati negativno od dobrog raspoloženja. Kao glavne zahtjeve pri induciranju emocionalnog stanja Kardum(1992) navodi izazivanje takvog

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com